

Hygiena získávání zvěřiny- zásah, dosled dohledávka a prvotní ošetření

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

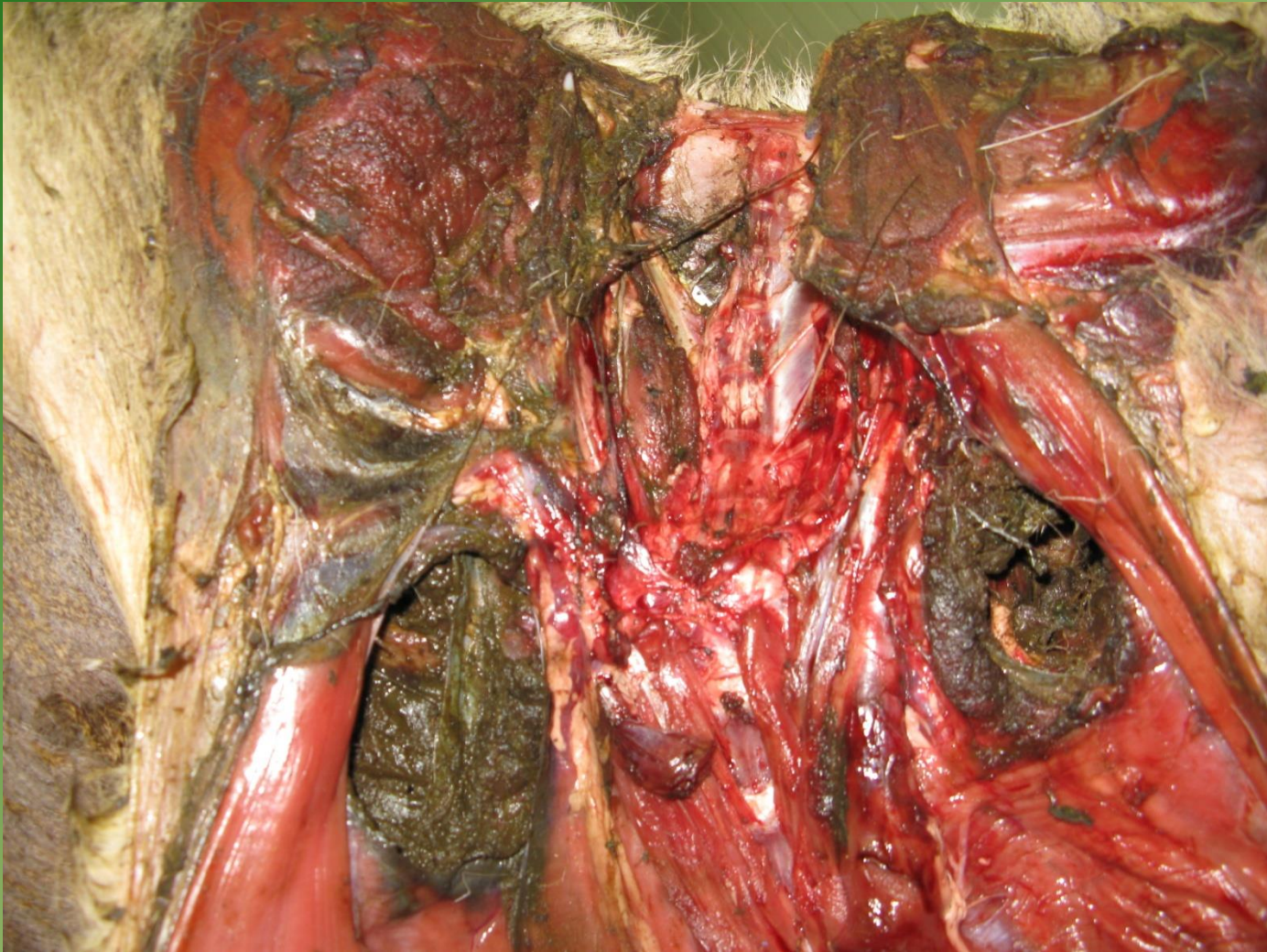
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

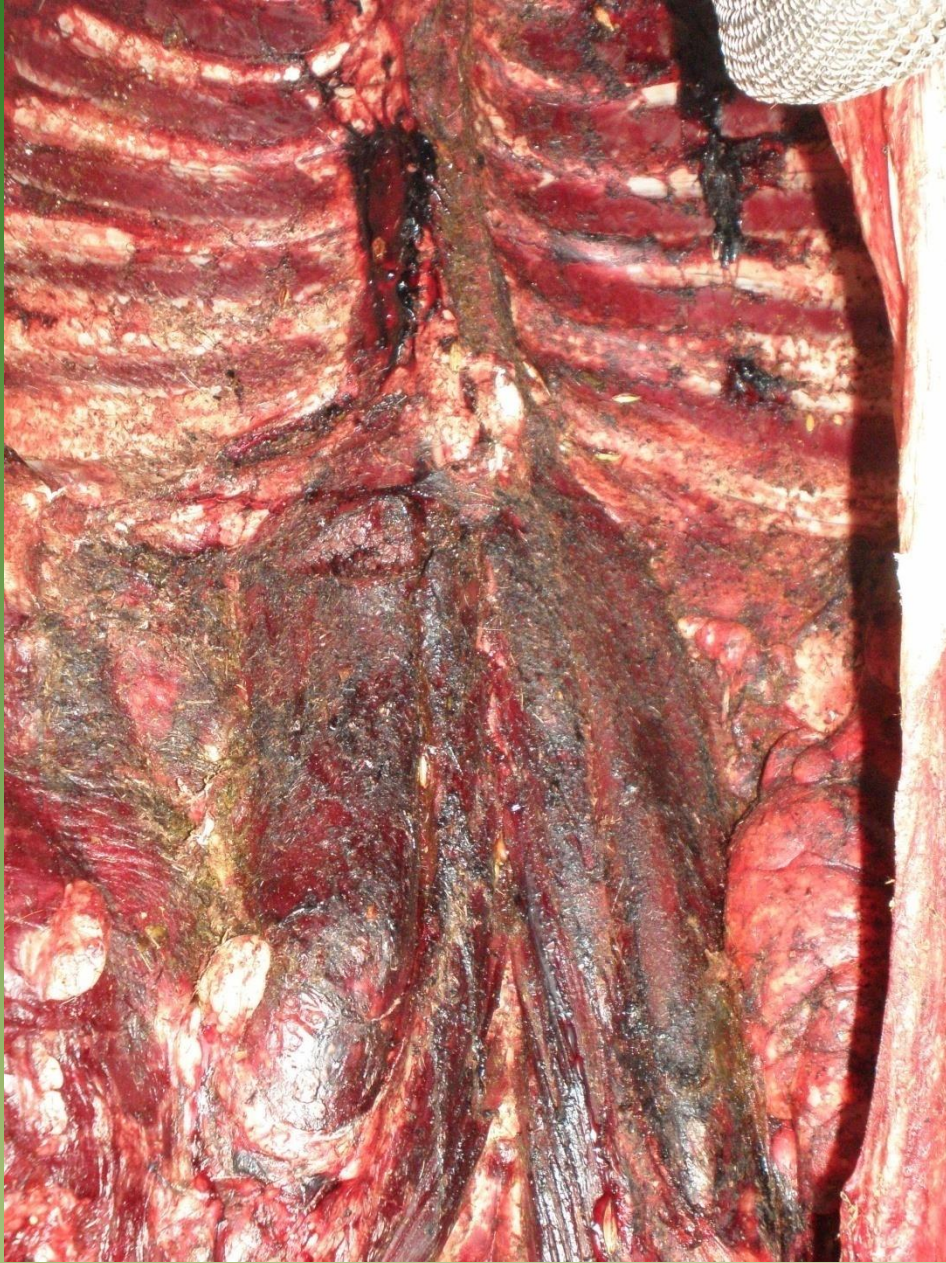

????????

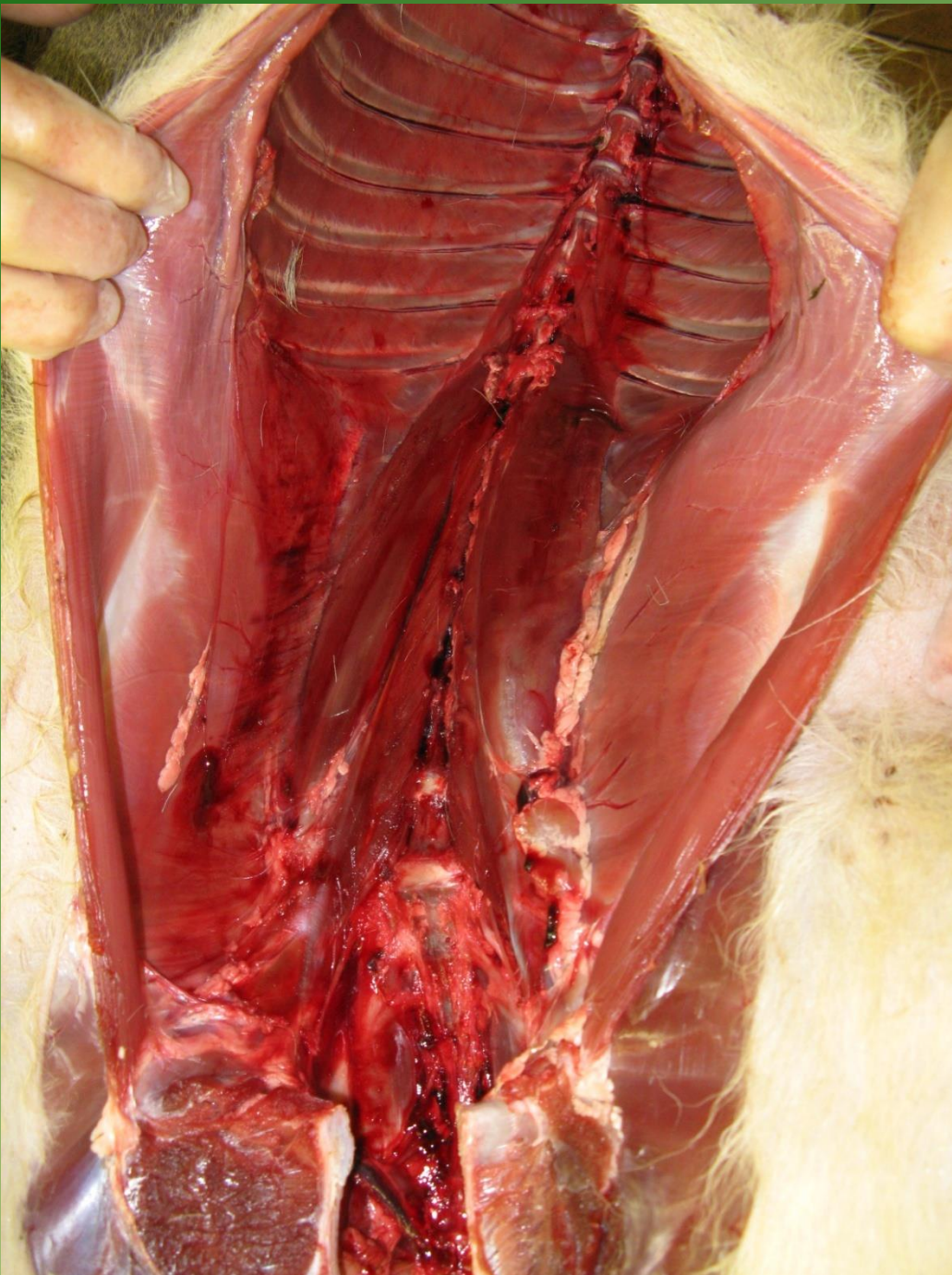

???????

A n o !

Lov – reakce veřejnosti

- - **lov** - odmítavé stanovisko „přátel zvířat“
- - **nedostatečný lov** — negativní reakce lesníků a zemědělců
- - **intenzivní lov** — negativní reakce ochranářů
- - **trofej** — atraktivní téma pouze pro část myslivecké veřejnosti
- - **zvěřina** — **kvalitní produkt lovu** — pozitivní reakce odborné i laické veřejnosti

Získání zvěřiny – základní požadavky

- Zákonný způsob a doba lovu
- Správné umístění zásahu
- Rychle dosledování či dohledávka zasaženého kusu zvěře
- Správné prvotní ošetření
- Kontrola zdravotní a hygienické nezávadnosti
- Co nejrychlejší transport uloveného kusu zvěře do chladicího zařízení
- Správné skladování

Požadavky na správný zásah

- **Rychlé a dle možností bezbolestné usmrcení lovené zvěře**
- **Dobré vykrvení (vybarvení) zasaženého kusu**
- **Dle možností zabránit kontaminaci dutiny břišní obsahem žaludku a střev**
- **Minimální poškození kvalitních částí zvěřiny (hřbet, kýty)**

Pro správný zásah je důležité

- Zkušenost a odpovědnost lovce
- Správný odhad vzdálenosti
- Výběr vhodné zbraně – ráže, střela
- Výstřel pouze v okamžiku, kdy je lovec přesvědčený o jednoznačné možnosti dobře zasáhnout lovený kus

Výběr vhodné ráže kulové zbraně

Ráže lovecké zbraně	liška	srnec	muflon	daněk	černá	jelen
.22 Hornet	.					
.222 Rem	.	.				
.223 Rem	.	.				
5.6 x 52 R Savage	.	.				
.243 Win		.	.	.		
6,5 x 55		.	.	.	.	
6,5 x 57		.	.	.	.	
7x57, 7x 57 R		.	.	.	.	.
7x64, 7x 65 R		.	.	.	.	.
.308 Win			.	.	.	.
.30-06 Spring			.	.	.	.
.300 Win. Mag			.	.	.	.
8x57			.	.	.	.
9,3x62, 9,3 x 74 R			.	.	.	.

Individuální lov

Šoulačka

- málo času pro posouzení zvěře
- málo času pro správné zamíření
- zvěř je zneklidněná

Čekaná

- nejlepší podmínky pro posouzení zvěře, zamíření a střelbu

Stará lovecká moudrost říká: „Kdo chodí, ten vidí, kdo sedí, ten loví“

Společné lovy - naháňky

- Minimální možnost posoudit zvěř
- Velmi obtížné podmínky pro zamíření
- Výstřel dle odhadu do prostoru před zvěř
- Velmi častá postřelení a nedohledání zvěře
- U většiny ulovených kusů znehodnocená zvěřina
- Časově opožděné prvotní ošetření- velké leče

**Nejméně žádoucí způsob lovu,
přijatelný pouze jako řešení k
výraznému snížení početních stavů
zvěře**

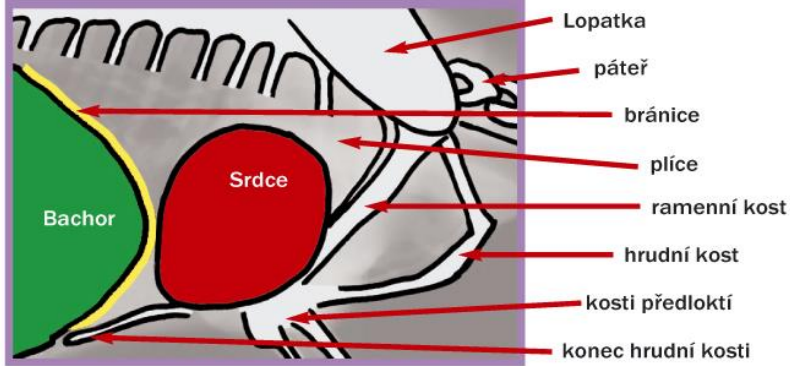

Správné zamíření a výstřel

Poloha důležitých orgánů a kostí v dutině hrudní – bránice zasahuje ve většině případů až k srdci

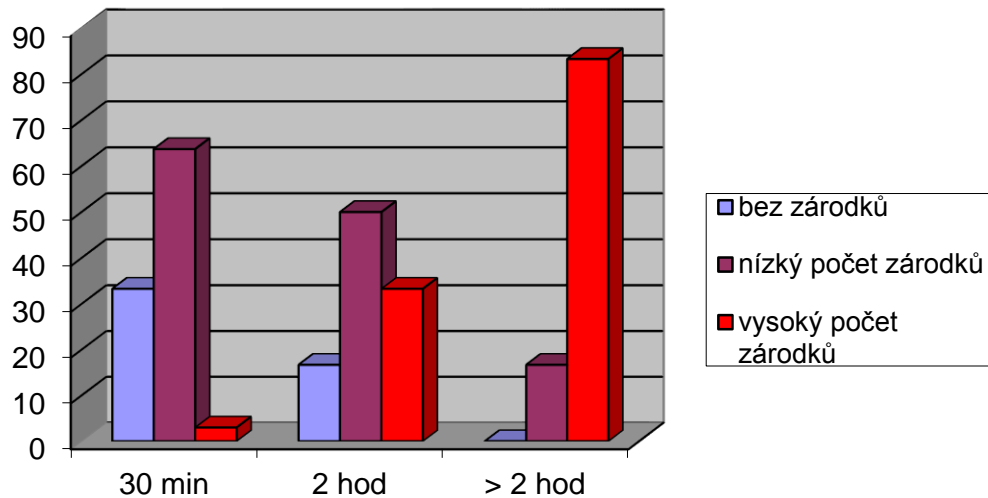

Pokud je zvěř zasažena v oblasti srdeční báze, zůstává bezprostředně „v ohni“

 Srdce oblast plic bránice

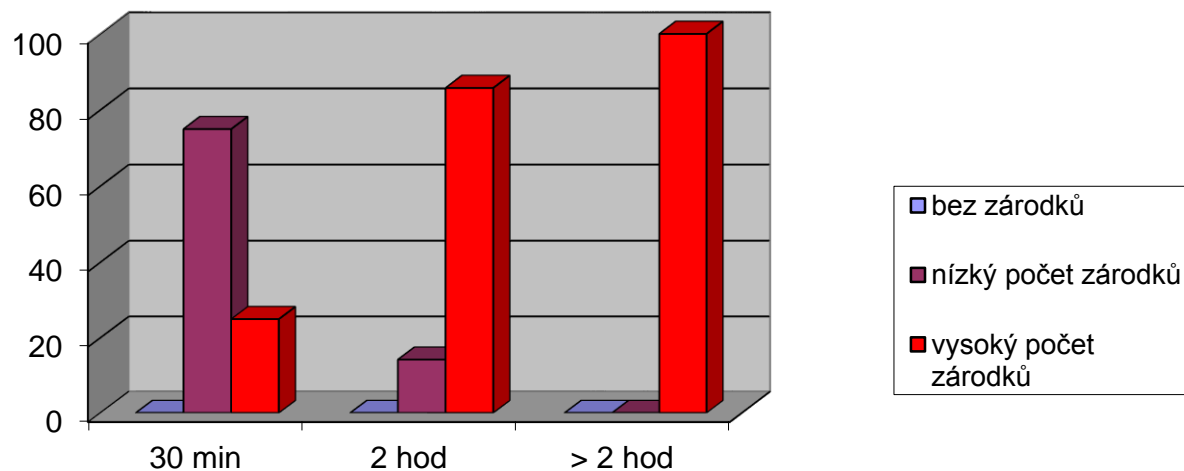

Mikrobiologické zatížení svaloviny při zásahu na komoru či krk- bez porušení trávniku (dle Lentze 1977)

Mikrobiální zatížení zvěřiny po zásahu

Mikrobiologické zatížení svaloviny při ráně na měkko (dle Lentze 1977)

**Zásah na měkko – rozstřelený trávicí trakt
(případně porušená celistvost trávicího traktu při vyvrhování)**

Escherichia coli – enterohemoragické záněty
hemolyticko-uremický syndrom

Mycobacterium avium paratuberculosis – Crohnova choroba

Salmonella spp. – průjmová onemocnění

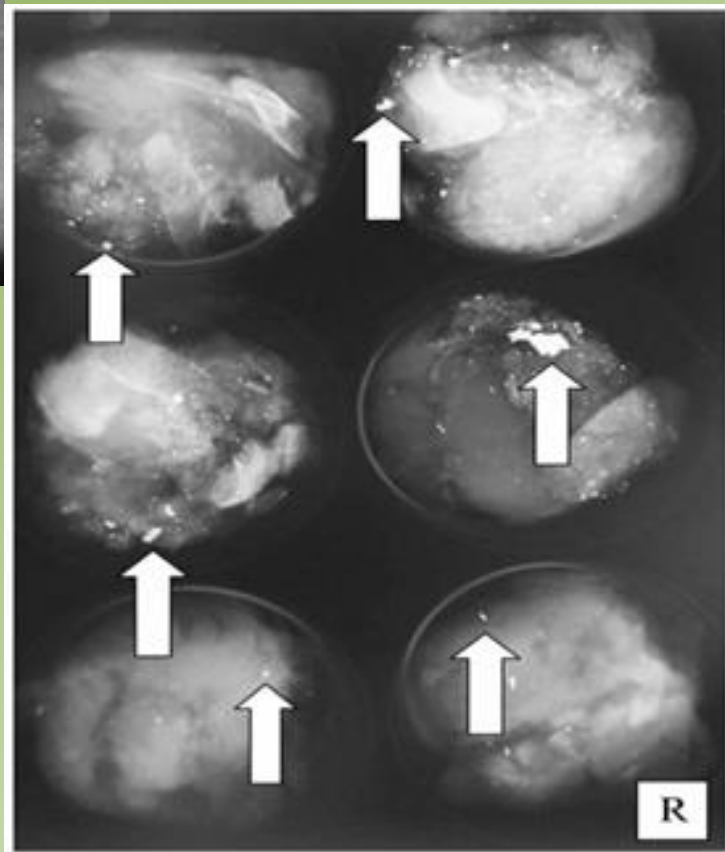
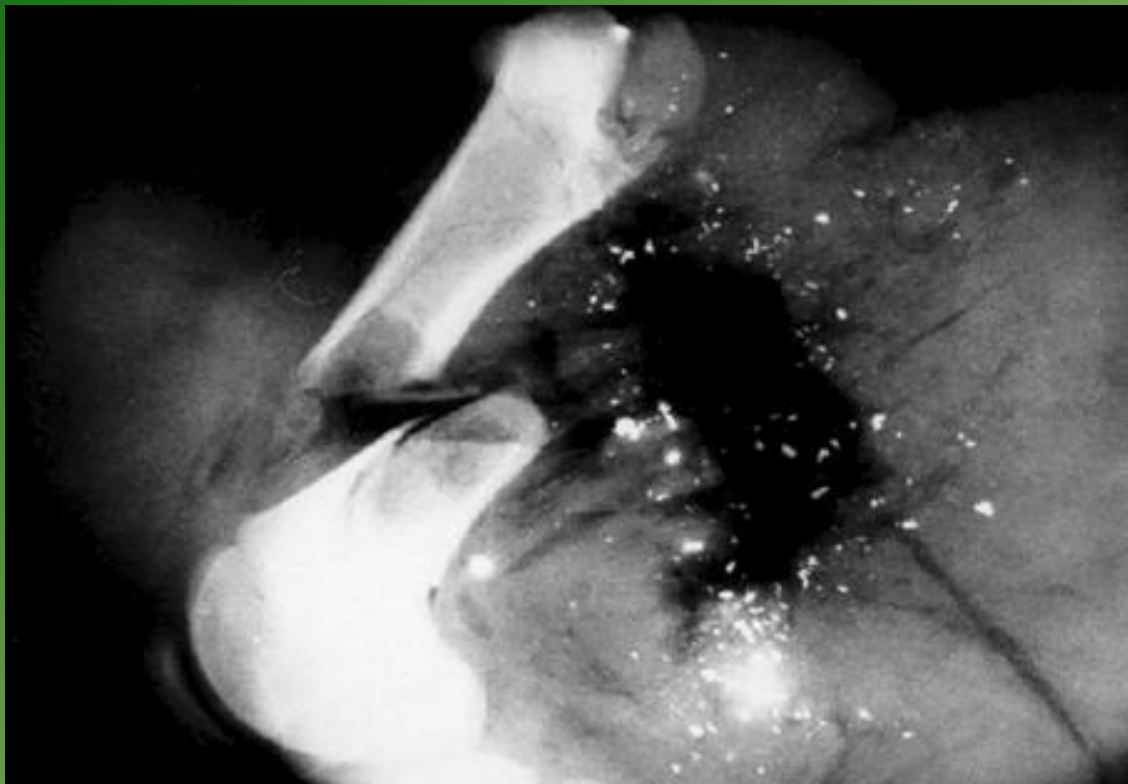
Špatně prvotně ošetřený kus
!!

Zvěř nebyla po ulovení
zavěšena ve visu, ale
ležela na zemi

Znečištění obsahem
trávicího traktu -
trávníku

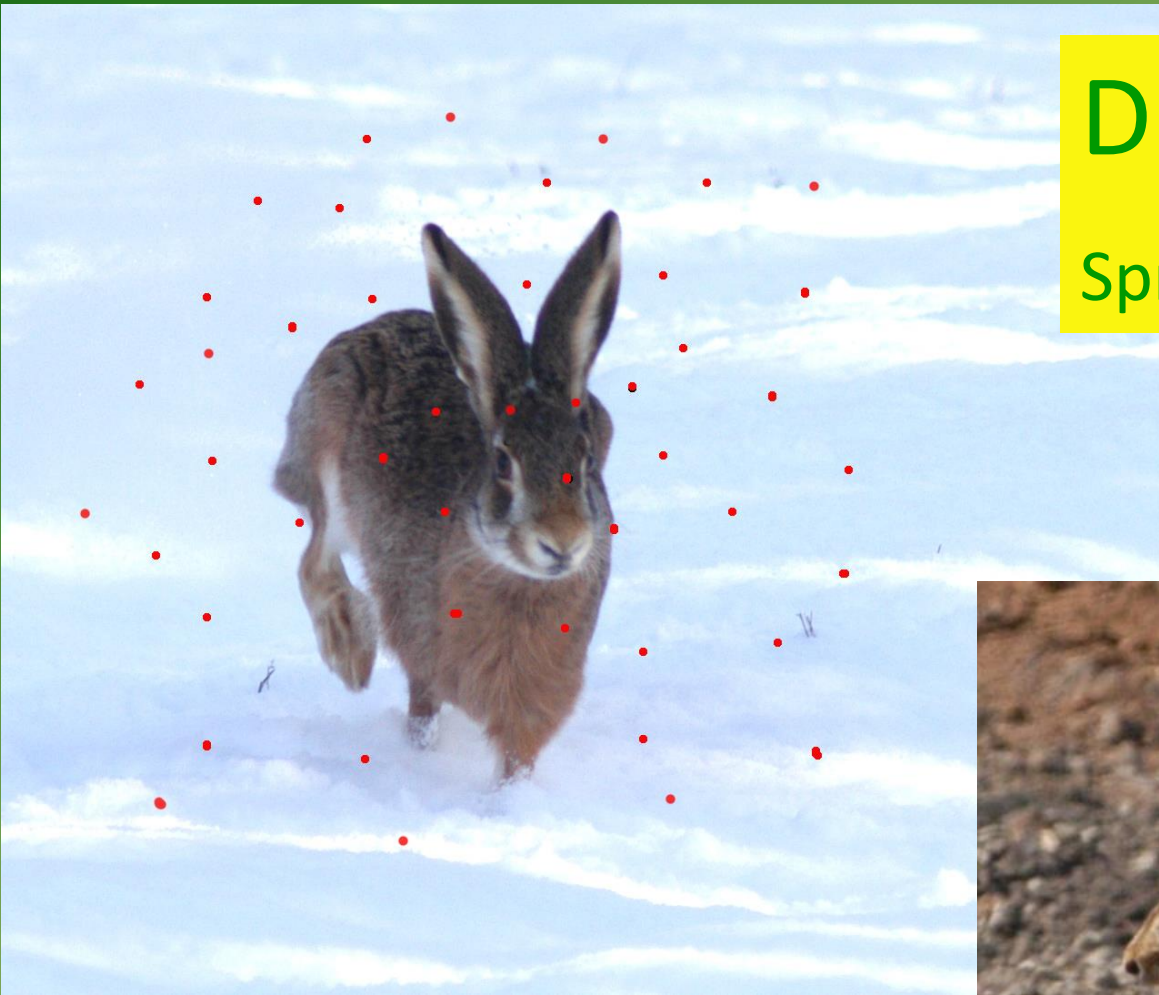

Již při prvotním ošetření – vyvrhování – odstranit vyřezáním veškeré části zvěřiny, takto zněčištěné průstřelem!!!!

Drobná zvěř

Správný zásah

Blízký zásah –
znehodnocení zvěřiny

Zásah na velkou vzdálenost

Zvěř je
poraněna a
většinou
nedohledaná

Správný zásah

Daleký zásah

**Dosled postřelené zvěře
spárkaté – vždy s dobře
zapracovaným psem**

**Dohledávka drobné zvěře –
okamžitě po skončení leče !**

**Nejprve honci seberou zhaslou zvěř,
potom psi dohledávají zvěř,
schovanou v krytinách**

Dosled

Dohledávka

Prvotní ošetření zvěřiny nejpozději za **3 hodiny** po ulovení – proškolená osoba

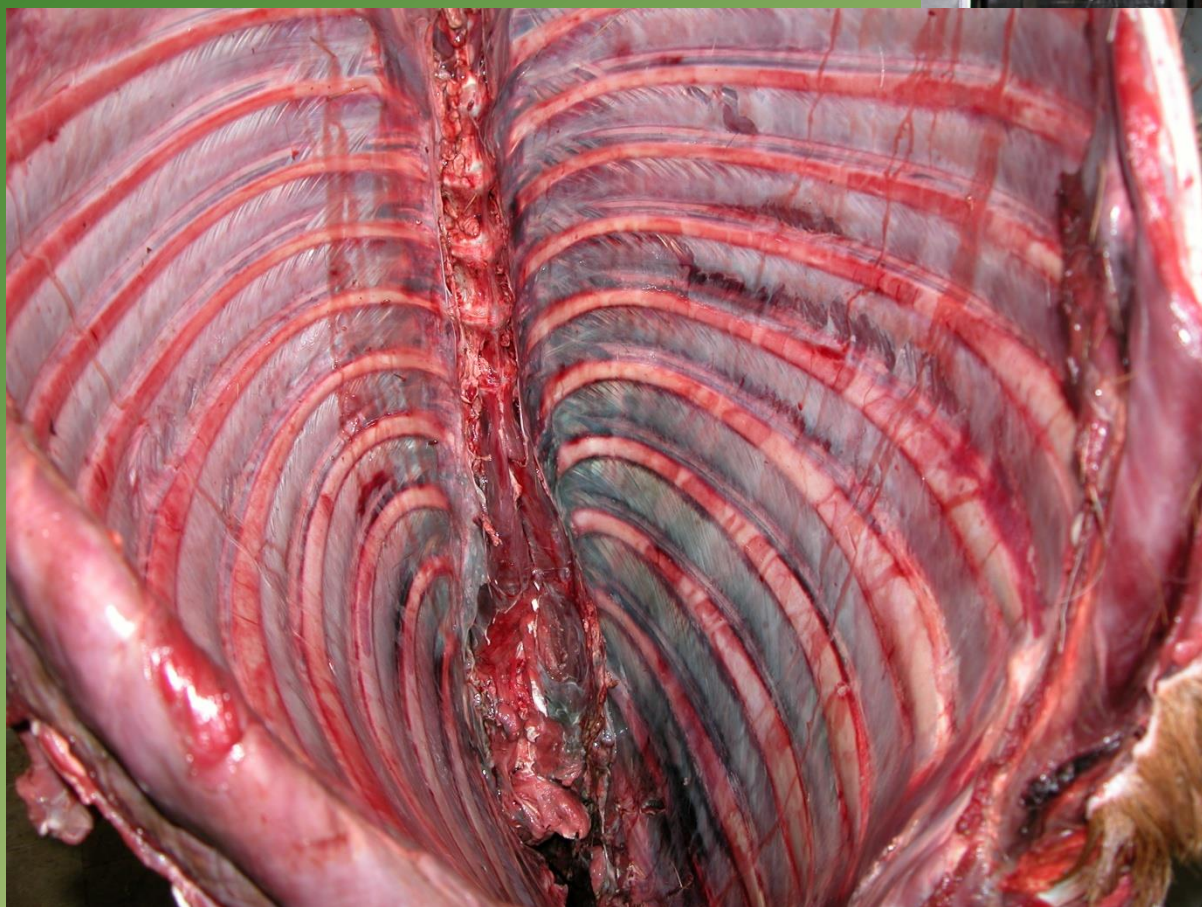
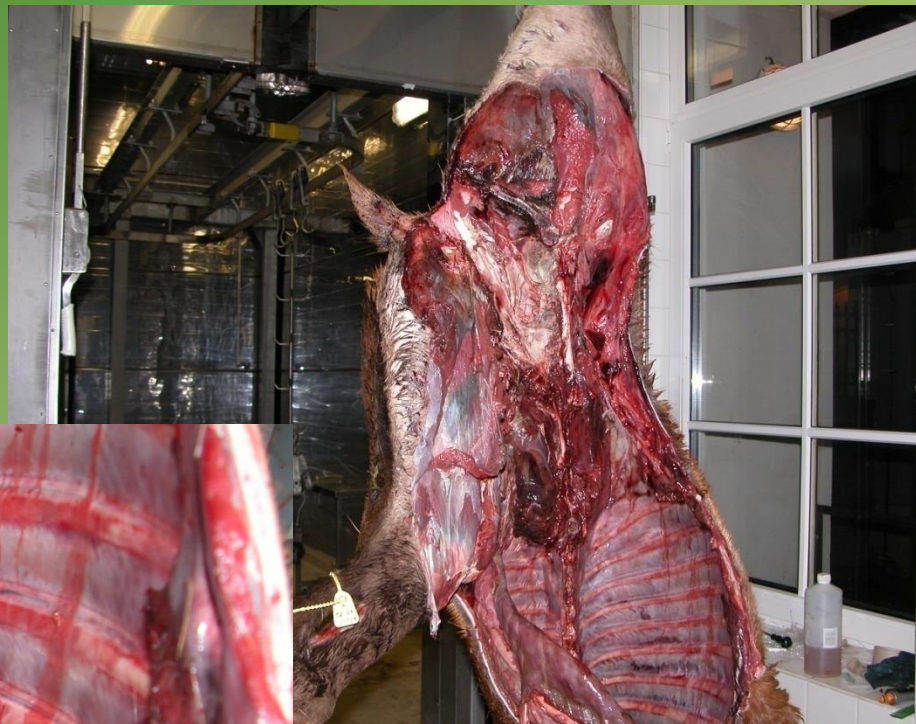
Pokud dojde k nalezení zvěře a následnému ošetření zvěřiny déle jak 3 hodiny po zásahu – posuzuje úřední veterinární lékař !!

Prvotní ošetření zvěřiny později jak **12 hodin** po zásahu – **asanace!!**

Jelen – dosledovaný za
14 hodin po zásahu

Zásah zezadu na kýty

- Nevybarvený
- Zapařený
  - změna barvy
  - změna povrchu
zvěřiny-slzká
- Vysoký stupeň
bakteriální kontaminace

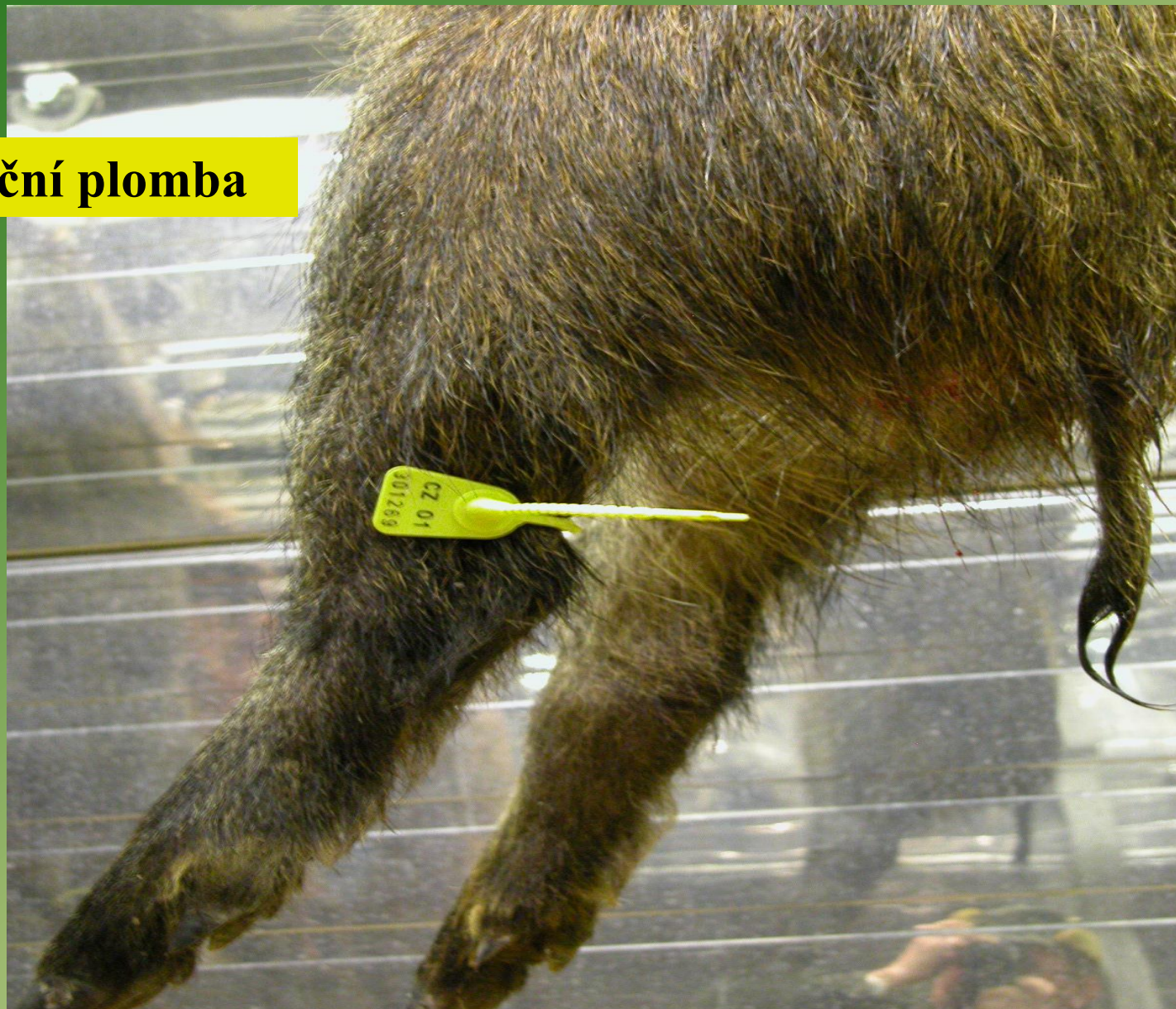

Příprava
uloveného
kusu k
prvotnímu
ošetření -
vyvržení

Evidenční plomba

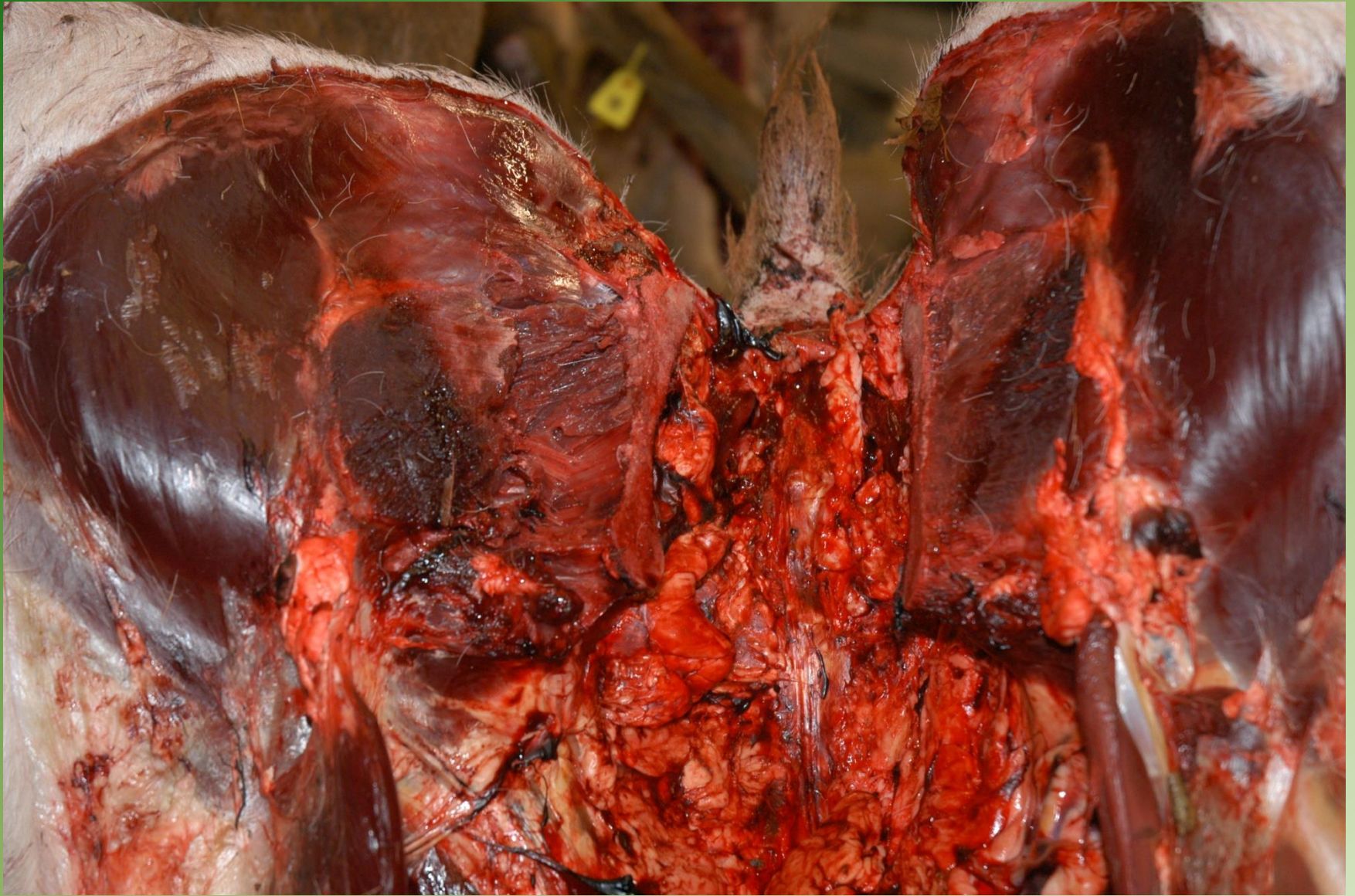

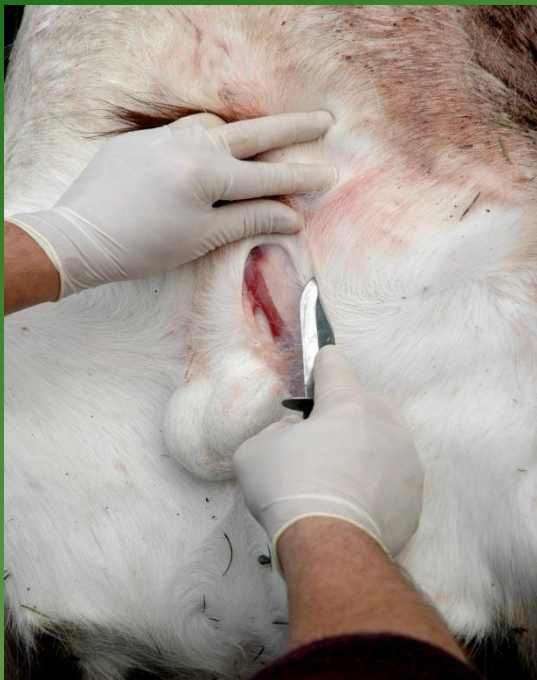
Otevření spony pánevní -zámku

Obříznutí konečnický bez otvírání zámku

Otevření dutiny břišní

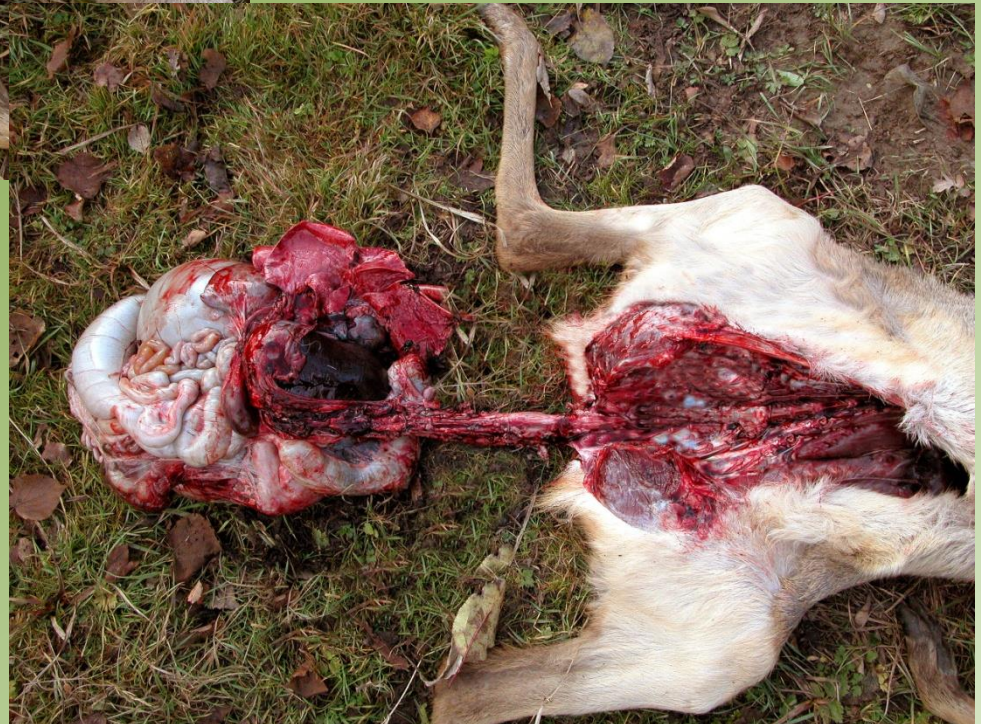

Otevření dutiny ústní a uvolnění průdušnice a jícnu

Po obříznutí bránice
tahem vyjmeme
veškeré vnitřní orgány
současně

Cévy, které se nachází v pánevní dutině, se nepropichují nožem – dochází při tom často k poškození „svíčkové“!!

Při správném vyvržení, kdy jsou vyjmuty veškeré orgány současně včetně bránice a pobřišnice jsou tyto cévy odstraněny společně s pobřišnicí!!

Správně vyvržený
kus těsně po
dokončení vývrhu –
bez jakéhokoliv
oplachování vodou

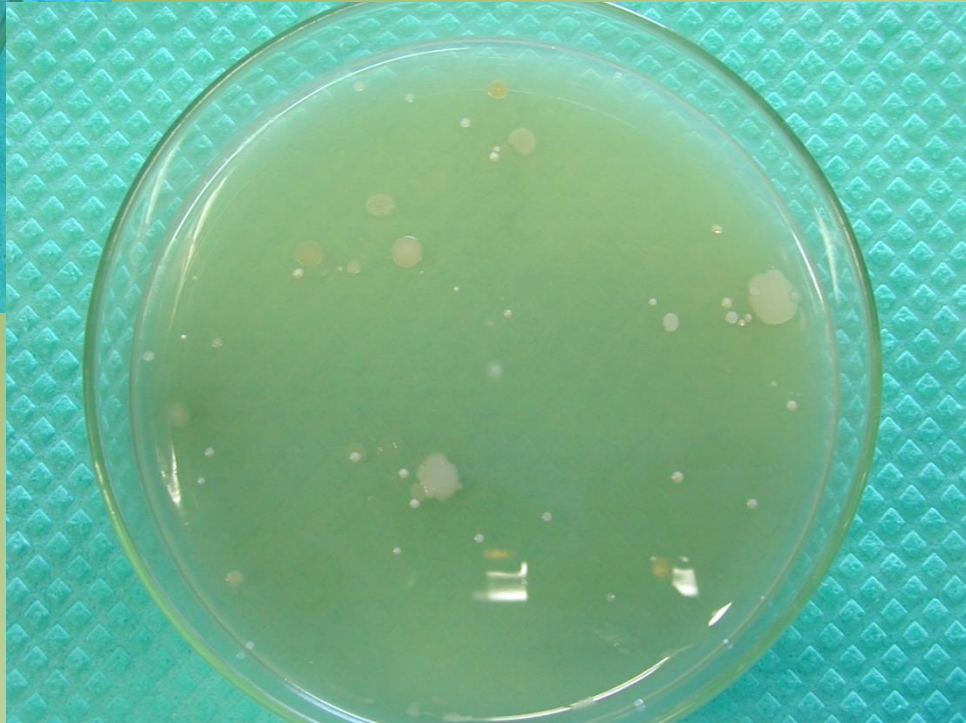

Všechny části břišní, resp. hrudní stěny, znečištěné při vstřelu a výstřelu obsahem zažívacího traktu **odstranit odřezem**

Po ukončení prvotního ošetření (vyvržení) je kus připravený k prohlídce proškolenou osobou

Čistá ruka

Špinavá ruka - práce se zvěřinou

Odplecení černé zvěře

Nebezpečí znečištění zvěřiny!

Otevření hrudního koše zajistí dokonalé chládnutí kusu i u těžkých kňourů

Jak zvýšit
hmotnost
srnce !

Zajíc

Veškerá manipulace ve visu !!!

NE!!!

Vyvržení – odstranění orgánů
dutiny břišní co nejdříve
po ulovení

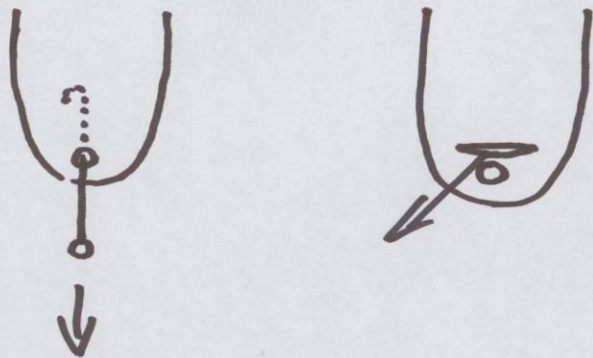
Autolyza – 24 hod po ulovení

Bažant – háčkování ????

HÁČKOVÁNÍ

Pokud je nutné – potom řezem a vyjmutím celého trávicího traktu včetně žaludku

Prvotní zdravotně-hygienická kontrola

Stávající stav:

kromě vlastní spotřeby předkládá lovec každý ulovený kus k veterinární prohlídce v zařízení pro nakládání se zvěřinou (dříve sběrné a prohlížecí místo)

s hlavou a předepsanými orgány

Problémy:

- nedostupnost zařízení pro nakládání se zvěřinou
- „dočasné“ skladování ulovené zvěře – garáž a pod.
- možnost záměny orgánů, doprovázejících kus
- problémy s oddělením hlavy - trofeje

Proškolená osoba – dle

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 853/2004

- Proškolený a pověřený lovec- myslivec, který:

- Proveďte kontrolu uloveného kusu ihned v honitbě
- Posoudí chování uloveného kusu (dle sdělení lovce)
- Posoudí vzhled orgánů
- Posoudí způsob prvotního ošetření uloveného kusu
- Proveďte záznam o prohlídce na lístku o původu zvěře
- Vede evidenci prohlédnutých kusů zvěře včetně evidence o dalším pohybu zvěřiny
(vlastní spotřeba, prodej v místě, prodej do obchodní sítě atd.)

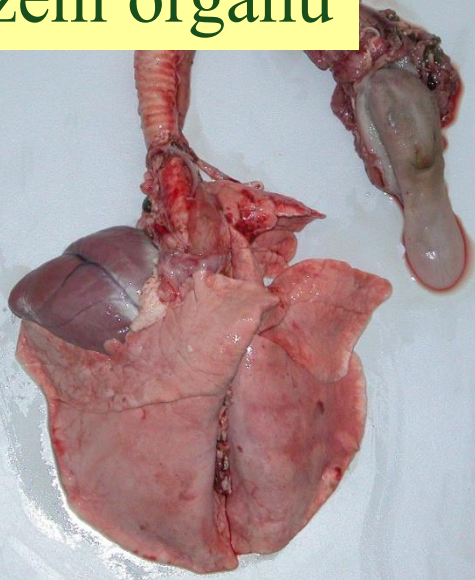
Zdravotní posouzení ulovené zvěřiny

Posuzujeme:

- výživný stav
- kůže a srst
- vzhled orgánů
- způsob ošetření
- znečištění

Posouzení orgánů

Kontrola hygieny
prvotního ošetření
ulovené zvěře

●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
●	1.	LÍSTEK O PŮVODU ZVĚŘE									17.	●
●	2.	§ 49 odst. 1 a § 51 odst. 2 Zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti									18.	●
●	3.	série číslo plomby									19.	●
●	4.	□ □ □ □ □ □ □ □ □ □									20.	●
●	5.	název honitby (např. razítko)									21.	●
●	6.										22.	●
●	7.										23.	●
●	8.										24.	●
●	9.										25.	●
●	10.										26.	●
●	11.	uživatel honitby (např. razítko)									27.	●
●	12.										28.	●
●	13.										29.	●
●	14.										30.	●
●	15.										31.	●
●	16.										31.	●
●	jelen										mládě	●
●	daněk											
●	muflon											
●	srnec											
●	sika											
●	prase divoké											
●		rok ..... hodina									samice	●
●												
●												
●		uložení zvěře									samec	●
●												

HLÁŠENÍ O LOVU ZVĚŘE		série	číslo plomby
Slouží pro potřeby uživatele honitby.		□ □	□ □ □ □ □ □ □ □
		číslo povolenky k lovu	□ □ □ □ □ □ □ □
Uživatel honitby			
.....			
Název honitby:			
.....			
Lovec:			
Den ..... Hodina			
Podpis lovce			

BEZE ZMĚN	M62002
Datum vyšetření:	Podpis:

●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
●	1.	LÍSTEK O PŮVODU ZVĚŘE									17.	●
●	2.	§ 49 odst. 1 a § 51 odst. 2 Zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti									18.	●
●	3.	série číslo plomby									19.	●
●	4.	□ □ □ □ □ □ □ □ □ □									20.	●
●	5.	název honitby (např. razítko)									21.	●
●	6.										22.	●
●	7.										23.	●
●	8.										24.	●
●	9.										25.	●
●	10.										26.	●
●	11.	uživatel honitby (např. razítko)									27.	●
●	12.	BEZE ZMĚN			M62002						28.	●
●	13.	Datum vyšetření:			Podpis:						29.	●
●	14.										30.	●
●	15.										31.	●
●	16.										31.	●
●	jelen										mládě	●
●	daněk											
●	muflon											
●	srnec											
●	sika											
●	prase divoké											
●		rok ..... hodina									samice	●
●												
●												
●		uložení zvěře									samec	●
●												

HLÁŠENÍ O LOVU ZVĚŘE		série	číslo plomby
Slouží pro potřeby uživatele honitby.		□ □	□ □ □ □ □ □ □ □
		číslo povolenky k lovu	□ □ □ □ □ □ □ □
Uživatel honitby			
.....			
Název honitby:			
.....			
Lovec:			
Den ..... Hodina			
Podpis lovce			

Transport z honitby

Vždy zajistit možnost pro větrání
zvěřiny

Před umístěním do chladicího zařízení:

-dokončit ošetření kusu – oddělit běhy, hlavu

Před umístěním do chladicího zařízení:

-odstranit střelou výrazně poškozené části
zvěřiny

Před umístěním do chladicího zařízení:

- Vypláchnout ošetřený kus zvěře proudem pitné vody!
- Kus musí být vždy umístěný do visu
- Musí být zajištěný okamžitý odtok vody = správně ošetřený krk

Sběrné místo

-1 až +1 ° C – max. 15 dní

Do 7 ° C – max. 7 dní

Zdravotní posuzování ulovené bažantí zvěře

Vnější
prohlídkou

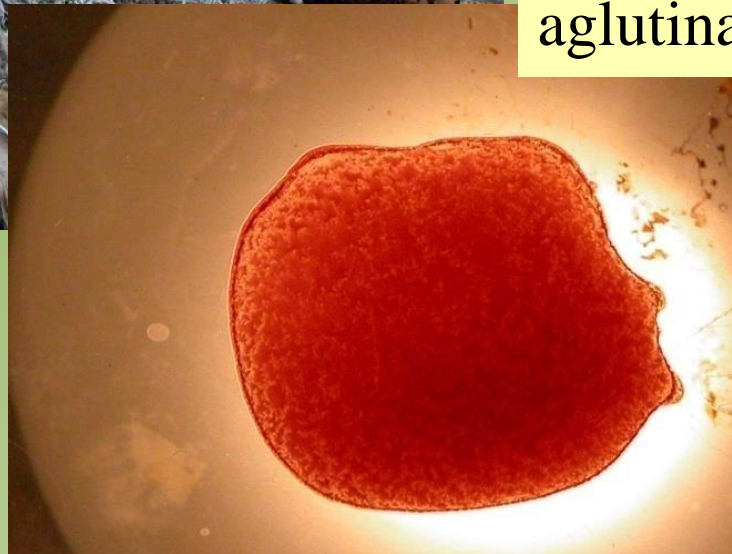
Posuzujeme:

- hmotnost
- vyspělost
- vybarvení
- tělní otvory
- kožní novotvary
- znečištění
- poškození
střelou

Zdravotní posouzení ulovené zaječí zvěře

- Hmotnost
- Kůže a srst
- Tělní otvory
- Znečištění
- V lokalitách výskytu tularémie či brucelózy provádí vet. lékař rychlou sklíčkovou aglutinaci

Zařízení pro uchovávání těl ulovené volně žijící zvěře – chladárna drobné zvěře

Max. 4 ° C

Transportní
prostředky

Vždy ve visu !

Transportní prostředky

Děkuji za Vaší pozornost

